

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2803/2024.

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Horváth Attila, dr. Márki Zoltán és dr. Patyi András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.003/2024/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Indokolás

I.

- [1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva, alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában az indítványozó a Székesfehérvári Törvényszék 32.P.20.288/2021/49. számú ítélete, a Győri Ítélőtábla Pf.III.20.070/2023/11-I. számú ítélete és a Kúria Pfv.IV.20.003/2024/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, az Abtv. 43. § (1) bekezdésére figyelemmel. Álláspontja szerint az általa támadott bírósági döntések sértik az Alaptörvény II. cikkében biztosított emberi méltóságát, a VI. cikk (3) bekezdésében biztosított személyes adatok védelméhez fűződő jogait, a IX. cikk (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítási szabadságát, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát.
- [3] 2. Az ügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [4] 2.1. Az indítványozó (az alapper felperese), rendszeres kommentelője volt az alperes által üzemeltetett közösségi média platform szolgáltató oldalnak. Az indítványozó a 2021. évben azt tapasztalta, hogy a főpolgármester közösségi oldalán közzétett cikkekhez nem fér hozzá, a korábban ide írt bejegyzéseit előzetes figyelmeztetés

nélkül törölték, letiltották számára a jövőbeni hozzászólás lehetőségét, valamint tevékenységnaplójában a korábbi bejegyzéseihez sem biztosítottak hozzáférést.

- [5] Mindezek miatt az indítványozó a szabad véleménynyilvánításhoz és a személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítása, és abból eredő igények teljesítése iránt indított pert. Keresetében kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a jövőre nézve a hasonló jogsértésektől akként, hogy a közéleti szereplők, politikusok a véleménynyilvánítás korlátozásának alperes által biztosított lehetőségeit ne alkalmazhassák. Az indítványozó a sérelmes helyzet megszüntetésére kérte kötelezni az alperest akként, hogy állítsa helyre a kérdéses oldalhoz való hozzáférést és törölt hozzászólásait. A kereset szerint az alperes megsértette – többek között – az Európai Unió általános adatvédelmi rendeletének (a továbbiakban: GDPR) személyes adatok kezelésére vonatkozó elvei közül a jogszerűség, a tisztességes eljárás, és az átláthatóság elvét, a célhoz kötöttség elvét, az integritás, továbbá a bizalmas jelleg elvét. Az indítványozó sérelmezte, hogy az alperes nem jelölte meg az adatkezelés célját, jogalapját, a személyes adatok tárolásának időtartamát, nem tájékoztatta sem arról, hogy mit kérhet az adatkezelőtől, sem az adatvédelmi tisztviselőről, sem az adatkezelés jogkövetkezményeiről, majd pedig a személyes adatai törlésével ellehetetlenítette az adatokhoz való hozzáférést, így csorbult a helyesbítéshez, adatkorlátozáshoz, az adathordozhatósághoz és az adatkezelés elleni tiltakozáshoz való joga.
- [6] A perbe a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH) beavatkozott. Arra hivatkozott, hogy az alperes a törlést illetve a tiltást alkalmazó felhasználóval közös adatkezelőnek minősül, így az adatkezelés jogszerűségért a felelőssége egyetemleges, ezért kérte, hogy a bíróság a személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi jog megsértése megállapítására irányuló keresetnek adjon helyt.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte, ugyanis nézete szerint a keresettel érintett műveletet illetően nem minősül adatkezelőnek és közös adatkezelőnek sem. Az indítványozó hozzászólásainak törléséről kizárólag a perben nem álló Facebook oldal adminisztrátora döntött, az alperesnek pedig nem volt döntő befolyása az adatkezelés
- [8] eszközének és céljának meghatározására. Továbbá álláspontja szerint az indítványozó nem igazolta sem azt, hogy a törölt komment nem volt sértő, sem olyan hátrányt, ami a sérelemdíj, illetve nem vagyoni kár megfizetése iránti keresetet alapozhatna meg.
- [9] 2.2. Az elsőfokon eljáró Székesfehérvári Törvényszék a keresetet a 32.P.20.288/2021/49. számú ítéletében elutasította. Megállapította egyrészt, hogy az alperes nem minősül közös adatkezelőnek, hiszen a Facebook rendszerben biztosított felhasználói jogosultságok gyakorlására – más felhasználó bejegyzésének törlésére, letiltására – nincs befolyása. Másrészt azt is rögzítette, hogy az indítványozó a

regisztrációs folyamat során elfogadta a felhasználási feltételeket, ezzel hozzájárult a személyes adatai kezeléséhez, ami alapján az indítványozónak tudnia kellett, hogy az adott oldalt kezelő személy jogosult az adott oldal hozzászólásainak törlésére, más hozzászólások blokkolására, letiltására. Jogellenes adatkezelés hiányában pedig az indítványozó személyiségi jogai nem sérülhettek.

- [10] 2.3. A felperes és a beavatkozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Győri Ítéltábla a Pf.III.20.070/2023/11-I. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét – az indokolás megváltoztatásával – helybenhagyta.
- [11] A másodfokú bíróság szerint a kereset elutasításának azért volt helye, mert bár a felperes által felhozott érvek nagyrészt helytállóak, az indítványozó hozzáférési joga, a helyesbítés, a korlátozás, a tiltakozás és az adathordozás joga azért nem sérült, mert a GDPR 15., 16., és 20. cikke szerinti jogok gyakorlásának feltétele az érintett kérelme. Az indítványozó pedig a perben nem igazolta, hogy a pert megelőzően kérelmet terjesztett volna elő. Az ítélet további indokai szerint a kereset azért is alaptalan, mert az egyes adatkezelési szabályok megsértése az adott esetben az indítványozó személyiség jogait nem sértették.
- [12] 2.4. A jogerős ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva, hozzon a keresetnek helyt adó érdemi határozatot, másodlagosan az első vagy a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítsa. A felülvizsgálati kérelem indokolása kiterjed többek között arra, hogy a jogerős ítélet nem tartalmaz indokolást arról, hogy a felhasználó általi törlés, letiltás, blokkolás miért nem minősül közös adatkezelésnek. Nem rögzíti, hogy milyen jogszabály alapján bontotta az adatkezelési folyamatot két fázisra, hogy téves az a megállapítás, hogy a közszereplő és nem közszereplő felhasználói oldala között nincs különbség, hogy bár a másodfokú bíróság az adatok tevékenységnaplóból való történő törlésével összefüggésben megállapította a jogellenességet, azt nem orvosolta. Sérelmezte továbbá, hogy a másodfokú bíróság nem vizsgálta azt, hogy a közszereplő politikai jogszerűen tilthatja-e le a véleménye kinyilvánítását.
- [13] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelemben a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte.
- [14] 2.5. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság, a támadott Pfv.IV.20.003/2024/13. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, azzal az elvi tartalommal, hogy a GDPR 82. cikkét nem lehet úgy értelmezni, a GDPR rendelkezéseinek bármely megsértése önmagában alapot adna a kártérítés érvényesítésére. Az adatvédelmi

szabályok megszegése önmagában nem elégséges a GDPR 82. cikkében foglalt nem vagyoni kártérítés jogkövetkezményének alkalmazásához.

- [15] 3. Az indítványozó – az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a Kúria és a másodfokú bíróság jogerős ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint – szükség szerint az elsőfokon eljáró bíróság ítéletére kiterjedő hatállyal – azok megsemmisítését kérte. Az indítványozó álláspontja szerint az ítéletek sértik az emberi méltósághoz való jogát, a személyes adatok védelméhez fűződő jogát, a GDPR rendelkezéseit, a szabad véleménynyilvánításhoz való jogát, valamint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.
- [16] Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének a sérelmét azzal támasztotta alá, hogy a bíróság a személyes adatok védelméhez való jog sérelmének megállapításához többletfeltételeket fűzött; önmagában nem értékelte jogsértésnek azt, hogy személyes adatai eltűntek és az alperes a tájékoztatási, helyesbítési kötelezettségének nem tett eleget. A bírósági gyakorlatra hivatkozva előadta, hogy a személyes adatok kezelésének minden esetben átláthatónak kell lennie, és ez a feltétel a támadott döntéssel elbírált ügyben nem érvényesült.
- [17] A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét az azzal támasztotta alá, hogy eleves tisztességtelen az olyan bírósági döntés, amely a jogsértés tényét tartalmilag megállapítja, azt azonban nem orvosolja. Erre tekintettel a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti az, hogy a bíróság álláspontja szerint a személyes adatok védelméhez fűződő jogok megsértése nem eredményez személyiségi jogsértést. Az indítványozó hivatkozott arra, hogy a GDPR rendelkezéseiből eredő jogosultságait gyakorolva kérte az alperestől a törölt adatok helyreállítását és a blokkolás feloldását, az ítéletek azonban nem adták indokát annak, hogy jogszerűen letiltható, blokkolható-e egy felhasználó.
- [18] Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében rögzített véleménynyilvánítási szabadság sérelmére is. Álláspontja szerint a közösségi oldalon való tartalommegosztás is az egyén önkifejezésének a része, így alapjogi védelemben részesül. Álláspontja szerint a közszereplők közösségi oldalai tartalmának kommentelése azonos alapjogi védelmet kell élvezzen, mint általában a közszereplők kritizálhatósága. A vélemény törlése olyan döntés, amely általános jelleggel megfosztja a véleménynyilvánítási szabadság gyakorlásától.
- [19] Az indítványozó – más alapjogokkal párhuzamosan – az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltósága sérelmeként is értékelte adatai törlését.
- [20] 4. Az indítvány megalapozott elbírálása érdekében az Alkotmánybíróság megkereste a NAIH elnökét. Válaszában a NAIH elnöke kifejtette, hogy álláspontja szerint a Facebook adatkezelőnek minősül, közös adatkezelőként az adott oldalt létrehozó felhasználóval. Az adatkezelés nem lenne lehetséges a két fél részvétele nélkül abban

az értelemben, hogy az egyes felek által végzett adatkezelések elválaszthatatlanok, azaz kibogozhatatlanul összekapcsolódnak. Erre tekintettel az alperes tevékenysége megfelel az Európai Adatvédelmi Testület 7/2020. számú iránymutatás szerinti adatkezelő-fogalomnak.

- [21] A válasz hivatkozott arra is, hogy a közös adatkezelők mindegyikének meg kell felelnie a GDPR adatkezelőkre rótt kötelezettségének, így különösen a jogszerűség, átláthatóság, integritás és elszámoltathatóság elvének, illetve lehetővé kell tennie az érintett jogainak gyakorlását.
- [22] A válasz felhívja a figyelmet arra, hogy a jelen ügyben az indítványozó nem az adatainak felhasználását, hanem törlését kifogásolja, tárgybani személyes adatai megszűntek.

II.

- [23] Az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései:

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„VI. cikk (3) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

III.

- [24] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26-27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket.

- [25] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [26] 2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és *b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.
- [27] Az indítványozó saját ügyében jár el, megjelölte az indítványozói jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó a Kúria 2024. június 26-án kelt döntése elleni panaszt 2024. július 5-én – határidőben – nyújtotta be elektronikusan a bírósághoz.
- [28] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részleteit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.
- [29] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont]. További feltétel, hogy az indítvány részletes indokolást tartalmazzon, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont]. Az indítványozó részletesen, érvekkel alátámasztva indokolta, hogy a támadott döntés mennyiben sérti a személyes adatok védelméhez való jog, a tisztességes eljáráshoz való jog, illetve a véleménynyilvánítási szabadság sérelmét. E jogok sérelmére hivatkozva az indítványozó kifejezetten kérte a vonatkozó bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f)* pont].
- [30] Megállapítható az is, hogy a támadott döntéssel szemben nem állt további jogorvoslat az indítványozó rendelkezésére.
- [31] 3. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [32] A személyes adatok védelméhez való joggal összefüggésben az indítvány felveti azt a kérdést, hogy a közösségi oldal működtetője adatkezelőnek minősül-e, és

amennyiben igen, milyen felelőssége van a személyes adatok kezelésével összefüggésben. A tisztességes eljáráshoz való jog azt a kérdést veti fel, hogy a támadott döntés eleget tett-e az indokolási kötelezettségének, illetve hogy a sérelemdíj megfizetésére vonatkozó rendelkezéseket az Alaptörvénnyel ellentétesen értelmezte-e. A véleménynyilvánítási szabadság sérelmére hivatkozó indítványi elem azt az alkotmányossági kérdést veti fel, hogy a közösségi oldal moderálása (blokkolás, törlés) az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének korlátozását jelenti-e. Az indítvány emberi méltóság sérelmének kérdését más alapjogok mellett állította, így önmagában ez az indítványi elem érdemben nem elbírálható.

- [33] Erre tekintette az Alkotmánybíróság az indítványt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság a panasz befogadásáról szóló döntést mellőzve – érdemben bírálta el.

IV.

- [34] A közösségi oldalak üzemeltetése, és általánosságban a digitális tartalom- és tárhelyszolgáltatás közvetlen alapjogi relevanciával bír. A közösségi oldalak egyik alapvető célja, hogy a felhasználók megoszthassák személyes életük egyes elemeit, így az oldalak és a megosztott tartalmak jellemzően személyes adatokat is tartalmaznak. Ezen túlmenően a közösségi oldal a társadalmi véleményalkotás és véleményformálás egyik tipikus eszköze. Erre tekintettel a közösségi oldalak működtetése és moderálása összefügg az Alaptörvény VI. és IX. cikkeivel.
- [35] Az alapjogi relevancia szükségessé teszi, az offline térben már ismert és megfelelő joggyakorlattal és hagyománnyal rendelkező alapelvek, különösen az átlátható, transzparens működés biztosításának elvének alkalmazását. Az átláthatóság követelménye az, amely a legközvetlenebb formában hozzá tud járulni egy tisztességes, átlátható és biztonságos online környezet kialakításához, hiszen ezen keresztül a szolgáltatás igénybe vevői (fogyasztók, felhasználók) és a szolgáltatást üzemeltető szolgáltatók közötti információs aszimmetria és szerződési pozícióikból fakadó egyenlőtlenségek tompíthatók. Ennek szükségessége kiemelten fontos arra tekintettel, hogy a közösségi média platformokon való részvétel tekintetében a fogyasztókat érő társadalmi nyomás miatt szerződéskötési hajlandóságuk kedvezőtlen, számukra akár hosszútávon hátrányos szerződéses feltételek esetén is magasabb.
- [36] Az átláthatóság megköveteli a szolgáltatótól, hogy terméke vagy szolgáltatása vonatkozásában világosan kommunikálja szolgáltatási feltételeit. Az általa alkalmazott szerződéses feltételek megismerésére a fogyasztó számára lehetőséget kell biztosítani, a fogyasztóval kötött szerződés (legyen az jelenlévők vagy távollévők

között kötött szerződés) nem tartalmazhat tisztességtelen szerződéses feltételt, a szolgáltatás lényeges tulajdonságai tekintetében megfelelő tájékoztatást kell nyújtani a fogyasztó számára. A szolgáltatás jellegének pontos áltáthatósága és így megismerhetősége szükséges ahhoz, hogy a fogyasztók mint a szolgáltatást igénybe vevők valamennyi szükséges információ birtokában legyenek ahhoz, hogy valódi döntést hozhassanak arról, hogy az adott szolgáltatást igénybe akarják-e venni. A fogyasztók ezen elvárása éppúgy érvényesítendő az online térben is. Az erre irányuló jogalkotói szándék számos uniós jogforrás preambulumban is felfedezhető, még ha tiszta formájában a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló, 2022. október 19-i (EU) 2022/2065 európai parlamenti és tanácsi rendeletet (a továbbiakban: DSA rendelet) előtt nem is jelent meg.

- [37] A Tanács 93/13/EGK Irányelve (1993. április 5.) a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről preambulumban rögzítette, hogy „az áruk megvásárlóit és szolgáltatások igénybe vevőit meg kell védeni attól, hogy az eladó vagy a szolgáltató visszaéljen hatalmával és különösen az egyoldalú szabványszerződésekkel, valamint az alapvető fogyasztói jogoknak a szerződésekben való tisztességtelen kizárásával szemben kell megvédeni őket.”
- [38] Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK Irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól (továbbiakban: „Irányelv”) (7) preambulumbekkezdése már akkor rögzítette, hogy az irányelv célja „a jogbiztonság és a fogyasztói bizalom biztosítása” az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások működése tekintetében. Ugyanakkor az Irányelv is rögzíti a (11) preambulumbekkezdésében, hogy nem érinti a „fogyasztói érdekek védelmének közösségi jogi aktusok által biztosított szintjét, egyebek között a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (1) és a távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a fogyasztók szerződéses ügyletekben történő védelmének lényegi elemét képezik; ezek az irányelvek teljes egészükben alkalmazandók az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra.” Az Irányelv ezen kitétele tükrözi a jogalkotó felismerését, hogy a fogyasztók az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások esetében ugyanolyan mértékben (ha nem jobban) kiszolgáltatottak olyan szerződéses jogviszonyoknak, amelyek érdekeiket sérthetik. Az Irányelvben már megjelent a szolgáltatókkal szembeni azon követelmény, hogy alapvető információt megosszanak magukról és az általuk alkalmazott szerződéses folyamatról (Irányelv 5. és 10. cikk).
- [39] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 Rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet

hatályon kívül helyezéséről (39) preambulumbekkezdése rögzíti a személyes adatok kezelésével kapcsolatos átláthatóság szükségességét, míg az Európai Parlament és a Tanács 2019/2161 Irányelve (2019. november 27.) a 93/13/EGK tanácsi irányelvnek, valamint a 98/6/EK, a 2005/29/EK és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az uniós fogyasztóvédelmi szabályok hatékonyabb végrehajtása és korszerűsítése tekintetében történő módosításáról (21) preambulumbekkezdése azt az igényt, hogy a rangsorolás meghatározó fő paraméterekre vonatkozó átláthatósági követelményeket biztosítani kell a fogyasztók irányába is.

- [40] Ugyan a DSA rendelet még a jelen ügyben nem alkalmazható (2024. február 17-én lépett hatályba), figyelemre méltó, hogy annak 14. cikke a horizontális hatályhoz hasonló rendelkezést vezetett be a közös európai jogba. A rendelkezés alapján a platformoknak – általánosságban – a felhasználóik szólásszabadságát is figyelembe kell venniük tevékenységük során. A rendelkezés alapján ha a tárhelyszolgáltató azon az alapon, hogy a szolgáltatás igénybe vevője által küldött információ jogellenes tartalomnak minősülne vagy nem egyeztethető össze a szerződéses feltételekkel úgy dönt, hogy a közlést eltávolítja, megszünteti az ahhoz való hozzáférést vagy korlátozza a láthatóságukat, akkor egyértelműen tájékoztatni kell a felhasználót a döntésről.

V.

- [41] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

- [42] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként a személyes adatok védelméhez való jog sérelmét vizsgálta.

- [43] A személyes adatok védelméhez való joggal összefüggésben az Alkotmánybíróság a 11/2014. (IV. 4.) AB határozatban megerősítette a korábbi Alkotmány hatálya alatt kialakított gyakorlatát: „[a] magán- és családi élet tiszteletben tartása, amely az Alaptörvény VI. cikke szerint alapjog, azt kívánja meg, hogy az állam ne avatkozzon az egyén intim szférájába. [...] A magán- és családi élet tiszteletben tartása az állami beavatkozás tilalmán kívül azt is jelenti, hogy a magánéletről szóló információk csak az érintett hozzájárulásával (vagy törvény alapján) kerülhessenek nyilvánosságra, vagy jussanak az állam tudomására. [...] A magánélet védelmének része a személyes adatok védelméhez való jog, amelyet az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése tartalmaz, és amelyet az Alkotmánybíróság 15/1991. (IV. 13.) AB határozattól kezdve »információs önrendelkezési jogként« fogott fel [ABH 1991, 40, 44–57.]. A »személyes adat« minden esetben az ember magán- és családi életéről szóló információ; így a jog lehetővé teszi az ember számára, hogy magán- és személyes életéről szóló

információkkal kizárólag maga rendelkezék: amiből következik, hogy korlátozása az alapjog-korlátozás feltételei szerint megengedett. Az önrendelkezés akkor lehetséges, ha minden ember maga dönti el, hogy saját magáról – magánéletéről (ami a saját élete) és családi életéről – milyen ismeretet oszt meg és kivel” (Indokolás [55]).

- [44] Az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése szerint az Alaptörvény rendelkezéseit – más értelmezési módok figyelembe vétele mellett – azok céljára tekintettel kell alkalmazni. A személyes adatok védelmének célja végső soron a magánszféra védelme: mindenki maga rendelkezik személyes adatainak feltárásáról és felhasználásáról. Ez az alapjog végső soron nem az adatot, hanem az embert védi: az emberre vonatkozó, nem nyilvánosságnak szánt információ csak akkor kezelhető, illetve megosztható, ha ez megfelel az alapjogkorlátozás feltételeinek. Ebből kifolyólag a személyes adatok védelméhez való jog megsértését jellemzően az eredményezi, hogy a személyes adat más számára illetéktelenül hozzáférhetővé válik. A személyes adatok törlése a személyes adatok alkotmányos védelmének egyik garanciája; az az eszköz, amely a jogellenes adatkezelést megszünteti. A törlés eredményeképp a személyes adathoz már nem lehet hozzáférni. Jelen esetben azonban az indítványozó nem a személyes adatok kezelését, hanem épp ellenkezőleg, azok törlését sérelmezi.
- [45] A személyes adat törlése is adatkezelés. A személyes adatok kezelésére vonatkozó uniós jogi, törvényi, illetve a felhasználói szerződésből eredő jogosultságokat és kötelezettségeket a személyes adatok törlésére is vonatkoztatni kell. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének sérelme azonban csak akkor állapítható meg, ha az adatkezeléssel összefüggésben az egyén autonómiája is sérül. Ha egy adat törlésre kerül vagy egyéb módon a hozzáférhetőségét korlátozzák, akkor ez csak akkor vet fel alkotmányossági kérdést, ha ezen keresztül a magánszféra védelme is sérül.
- [46] Tekintettel arra, hogy jelen ügyben nem merült fel, hogy az indítványozó magánszférája a támadott döntés következtében sérült volna, az Alkotmánybíróság ezt az indítványi elemet elutasította.
- [47] 2. Ezt követően az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét állító indítványelemet vizsgálta.
- [48] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében „mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”
- [49] Az Alkotmánybíróság gyakorlata a tisztességes eljáráshoz való jogon keresztül meghatározta a jogértelmezés kereteit is; rámutatott, hogy „az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes” {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [23]}. Ugyanakkor önmagában a jogértelmezési hiba még nem veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikkének a sérelmét, még akkor sem ha az nyilvánvaló, egyértelmű vagy kirívóan súlyos

{3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]}, csupán az, ha a bírói döntés figyelmen kívül hagyja a hatályos jogot, vagy az értelmezés egyébként alaptörvény-ellenes eredményre vezet.

- [50] A sérelemdíjjal összefüggésben az Alkotmánybíróság a 3100/2024. (III. 14.) AB végzésben vizsgált ügyben már utalt arra, hogy nem állnak fenn a *contra constitutionem* jogalkalmazás megállapításainak feltételei amiatt, hogy a jogsértés tartalmi megállapítása nem eredményez automatikusan anyagi kompenzációt. Az Alkotmánybíróság rámutatott: „Általánosságban kijelenthető, hogy valamely jogkövetkezmény, szankció meghatározása a törvényhozás, az egyedi ügyben való alkalmazás a bíráskodás feladata. Ugyanez vonatkozik a jelen esetre is: a törvényhozó szabadon dönthet arról, hogy személyiségi jogi jogsértés esetén automatikus sérelemdíj-igény érvényesítését teszi lehetővé, vagy ilyen esetben nem vagyoni kárt kell igazolni, továbbá szabadon meghatározhatja azt is, hogy ilyen igényérvényesítés esetén kire esik a bizonyítási teher” (Indokolás [21]). Jelen esetben sem vonható le következtetés az Alaptörvény tisztességes eljáráshoz való jogot biztosító szabályából arra, hogy a jogsértő adatkezelés elismerése milyen perjogi következményekhez kell vezessen. Ennek eldöntése minden esetben az általános hatáskörű bíróság feladata.
- [51] Nem helytálló az indítvány érvelése abban a vonatkozásban sem, hogy a Kúria ne adta volna indokát annak, hogy miért nem alkalmazta a személyiségi jogsértés jogkövetkezményeit. A támadott döntés [32]-[35] bekezdései épp ezeket az érveket tartalmazzák, és a döntés elvi tartalma [52] is erre vonatkozik. Az érvek tartalmi helyessége nem vizsgálható a tisztességes eljáráshoz való jog keretein belül, csupán az indokolás léte vagy hiánya.
- [52] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság nem látta megállapíthatónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét.
- [53] 3. Végül az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánítás szabadság sérelmére hivatkozó indítványi elemet vizsgálta.
- [54] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése értelmében „[m]indenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához”. A véleménynyilvánítás szabadsága kommunikációs jog. Az alaptörvényi védelem tárgya elsődlegesen az információ: demokratikus társadalom csak abban az esetben jöhet létre és maradhat fenn, ha lehetőség van arra, hogy a különböző (gyakran egymással ellentétes) vélemények a társadalmat formálhassák. A 7/2014. (III. 7.) AB határozat rámutatott: „a szólásszabadság különleges védelmet követel akkor, amikor közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. A közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek” (Indokolás [17]).

- [55] Jelen esetben alkotmányossági kérdésként az merül fel, hogy ha a közéleti közlés korlátozásánál figyelembe kell-e venni, hogy arra nem közhatalmi úton, hanem magánjogi jogviszony keretében került sor.
- [56] A 19/2014. (V. 30.) AB határozat rámutatott, hogy „az internet nem jogmentes terület, az internetes kommunikációban tanúsított emberi magatartások és formák a jogi szabályozás tárgyát képezhetik. Alkotmányossági szempontból tehát az új technológiák által nyújtott tereken és felületeken, valamint kommunikációs csatornákon – így az interneten zajló nyilvános kommunikációban érvényesítendő az Alaptörvényben rögzített alapvető jogok és kötelezettségek” (Indokolás [50]).
- [57] Világszerte, így Magyarországon is tapasztalható jelenség, hogy a közösségi média különböző csatornái az emberek közötti kapcsolattartás és kommunikáció meghatározó terepévé váltak. A magán- és a marketing jellegű kommunikáción túl mára a közéleti kommunikáció egy igen jelentős része is ezeken a fórumokon zajlik, sőt, gyakorta kormányzati intézkedések bejelentésére is a közösségi platformokat használják. Mindezekből következik a közösségi oldalak szolgáltatóinak kettős szerepe: egyrészt magánjogi jogalanyok, másrészt a szólásszabadság gyakorlásának jellemző színterei.
- [58] Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése az állam elsőrendű kötelezettségévé teszi az alapjogok védelmét. E cikk (2) bekezdése pedig azt rögzíti, hogy „Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.” Az alapvető jogoknak elsődlegesen az állam a kötelezettje. Előfordulhat az is, hogy nem csak az állam, hanem más személyek, szervezetek jelennek meg egyes alapjog-gyakorlás kötelezett oldalán (pl. információs önrendelkezési jog vagy az egyenlő bánásmód területén), és nem eleve kizárt, hogy alkotmányos alapjogok magánjogi jogviszonyokban is érvényesüljenek. A 8/2014. (III. 20.) AB határozat ezzel összefüggésben kimondta, hogy „az Alaptörvényben foglalt jogok a magánjog generálklauzuláin keresztül képesek beszűrődni a magánjog rendszerébe. Ahol tehát még generálklauzula alkalmazására sincs lehetőség, ott az az alkotmányi jogok sem képesek közvetlenül hatni a magánjogban” (Indokolás [56]).
- [59] Az indítvány keretei között az Alkotmánybíróság csak azt vizsgálhatta, hogy a Kúria támadott döntése figyelembe vette-e az indítványozó véleménynyilvánítási szabadságát, azt összevetette-e az alperes szempontjaival és jogaival, és ennek alapján hozott-e döntést.
- [60] A támadott döntés arra következtetett, hogy a véleménynyilvánítási szabadság korlátozása (egy bizonyos közlés törlése vagy hozzáférésekorlátozása) nem eredményez személyiségi jogsértést; ezt meghaladóan a Kúria nem értékelte az alperes magatartását. A Kúria döntése nem a véleménynyilvánítási szabadság korlátozására, hanem a személyiségi jogsértés megállapítására vonatkozott.

[61] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság nem látta megállapíthatónak az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének sérelmét amiatt, hogy az alperes közösségi oldal nem tette lehetővé a véleménynyilvánítás gyakorlását az alapul szolgáló esetben.

[62] 4. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [63] Egyetértek az alkotmányjogi panasz elutasításával.
- [64] A határozathoz fűzött párhuzamos indokolásom oka, hogy álláspontom szerint a határozat III. részében meghatározott alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésekre a határozat nem, illetve csak részben adott választ.
- [65] 1. Az első alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés arra vonatkozik, hogy „[a] személyes adatok védelméhez való joggal összefüggésben az indítvány felveti azt a kérdést, hogy a közösségi oldal működtetője adatkezelőnek minősül-e, és amennyiben igen, milyen felelőssége van a személyes adatok kezelésével összefüggésben.”
- [66] Kiemelendő, hogy a Kúria nem vizsgálta ítéletében, hogy a Facebook adatkezelőnek minősül-e, amikor rögzítette, hogy „[m]ivel az EUB és a Kúria irányadó gyakorlata szerint a GDPR rendelkezéseinek bármely megsértésére önmagában, a hátrányos következmények bizonyítása hiányában nem nyitja meg a kártérítéshez való jogot az érintett számára, szükségtelen volt abban a kérdésben állást foglalni, hogy az alperes a felperes által megjelölt adatkezelési műveletek tárgyában közös adatkezelőnek minősül-e, illetve az alperes adatkezelésének műveletekre szétbontása a GDPR érintett rendelkezéseinek megfelel-e (Kúriai ítélet, Indokolás [49]).”
- [67] Párhuzamos indokolásomban felhívom a figyelmet arra, hogy sem a Kúria, sem az Alkotmánybíróság jelen határozata nem ad választ arra a kérdésre, hogy közösségi oldal működtetője adatkezelőnek minősül-e, illetve milyen felelősséggel rendelkezik e vonatkozásban. Következésképpen az Alkotmánybíróság határozata nem válaszolta meg az elsőként azonosított alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [68] 2. A harmadik alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés arra keresi a választ, hogy „a közösségi oldal moderálása (blokkolás, törlés) az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének korlátozását jelenti-e.”
- [69] Tekintettel arra, hogy a konkrét ügyben a Kúria nem foglalt állást abban a kérdésben (Kúriai ítélet, indokolás [49]), hogy a Facebook közös adatkezelőnek minősül-e, illetve e tekintetben az Alkotmánybíróság sem foglalt állást, felhívom a figyelmet arra, hogy a jelen határozat lényegében nem ad választ a harmadikként meghatározott alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésre sem.
- [70] A határozat III. részében azonosított, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdések kapcsán a határozat V.3. részében a 19/2014. (V. 30.) AB határozat megállapításaira hivatkozik, azonban ezen, több mint tízéves határozat – meglátásom szerint – nem alkalmas arra, hogy a jelenkori közösségi média esetében érvényesülő alkotmányos kereteket meghatározza, hiszen szóhasználata a jelenkori kommunikációs nyelvezet, szereplők és tartalom tekintetében elavultnak minősül.

- [71] Álláspontom szerint, amennyiben az Alkotmánybíróság határozatában széles körű érdemi vizsgálatot irányoz elő az alapvető, alkotmányjogi jelentőségű kérdések meghatározásával, akkor az indokolásnak is ehhez igazodóan, széles körben, részletekbe menően illetve a jelenkor igényeihez igazodóan kellett volna lefolytatnia a vizsgálatot.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [72] A döntés rendelkező részével, azaz az indítvány elutasításával egyetértek, a támadott kúriai ítélet nem sérti az indítványozó által hivatkozott alaptörvényi rendelkezéseket.
- [73] 1. A Kúria egyrészt helytállóan ítélte meg, hogy az adott ügyben az alperes adatkezelése nem minősült az indítványozó magánszférája elleni, személyiségi jogait érintő támadásnak. Másrészt a Kúriának abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy a véleménynyilvánításhoz való jog korlátozása önmagában személyiségi jog megsértését eredményezheti-e. A Kúria ebben a kérdésben akként foglalt állást, hogy önmagában a véleménynyilvánításhoz való jogra hivatkozással – személyiségi jogot érintő alanyi jog megjelölése hiányában – a Ptk. személyiségi jogi szankcióinak alkalmazása nem kérhető. Azt, hogy a véleménynyilvánításhoz való jog sérelme nem vezet(het)ett e polgári jogi jogkövetkezmények alkalmazásához, a Kúria abból vezette le, hogy „az alkotmányjogban használt állampolgári jogok, illetve alapjogok – bár számos személyiségi jogot is tartalmaznak – az állammal szembeni korlátként foghatók fel. A személyiségi jogok ezzel szemben nem az állam által garantált jogokként szerepelnek a Ptk. II. Könyvében, hanem abszolút jelleggel, valamennyi jogalany vonatkozásában kötelezettség az elismerésük, tűrésük, a megsértésüktől való tartózkodás.” (Kúriai ítélet 32. indokolás-bekezdés).
- [74] 2. Ugyanakkor szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a határozati indokolás V.3. pontjának az információs önrendelkezési jogra utaló tagmondata [„Előfordulhat az is, hogy nem csak az állam, hanem más személyek, szervezetek jelennek meg egyes alapjog-gyakorlás kötelezett oldalán (pl. információs önrendelkezési jog vagy az egyenlő bánásmód területén)”] ebben a kontextusban akár úgy is értelmezhető, mintha ez egy önálló, az Alaptörvényben ilyen elnevezéssel szereplő alapjog lenne.

- [75] Az indokolás V.1. pontja még csak idézőjelben említi ezt a jogot, utalva arra, hogy a személyes adatok védelméhez való jogot az Alkotmánybíróság a 15/1991. (IV. 13.) AB határozattól kezdve „információs önrendelkezési jogként” fogta fel. Az V.3. pont azonban a személyes adatok védelméhez való jog említése nélkül, az egyenlő bánásmóddal azonos kategóriájú alapjogként történő feltüntetése az információs önrendelkezési jognak akár azt is sugallhatná, mintha ez egy Alaptörvényben nevesített *sui generis* alapjog lenne, holott erről nincs szó.
- [76] A korábbi Alkotmányon alapuló 15/1991. (IV. 13.) AB határozat idézett megállapításának az Alaptörvény hatálybalépését követő felhasználása kapcsán ugyanis nem szabad megfeleldkezni az Alaptörvény negyedik módosításáról, amelynek 19. cikk (2) bekezdése 2013. április 1-jei hatállyal megváltoztatta az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezések 5. pontját, és annak szövegét a következőképpen állapította meg: „Az Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírósági határozatok hatályukat veszítik. E rendelkezés nem érinti az ezen határozatok által kifejtett joghatásokat.”
- [77] Az Alkotmánybíróság ennek hatására a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában meghatározta azokat a feltételek, amelyek előzetes vizsgálata szükséges ahhoz, hogy az Alkotmánybíróság az egyes ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhassa a korábbi – az alkotmányozó hatalom által hatályon kívül helyezett és ezzel időbeli hatályát és érvényességét is elvesztő – határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket. {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [31]-[32]}
- [78] A korábbi Alkotmány alapján kidolgozott és a korábbi határozatokban megjelenített érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket tehát nem lehet automatikusan hivatkozni, hanem a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatban lefektetett vizsgálati lépések („teszt”) elvégzését követően és annak alapján kellő részletességgel meg kell indokolni, hogy miért lehet és kell ezeket az adott ügyben mégis alkalmazni.
- [79] 3. A most elfogadott határozat többségi indokolása ugyan a 11/2014. (IV. 4.) AB határozaton – vagyis az Alaptörvény hatálybalépését követően született, tehát formálisan nem egy korábbi, hatályon kívül helyezett döntésen – keresztül idézi meg a 15/1991. (IV. 13.) AB határozatot, és azon keresztül az „információs önrendelkezési jogot”. A 11/2014. (IV. 4.) AB határozat indokolásában azonban a személyes adatok védelméhez való alapjog tekintetében nem található meg a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat által előírt feltételek vizsgálata.
- [80] 4. A személyes adatok védelméhez való jogot információs önrendelkezési jogként értelmező korábbi alkotmánybírósági gyakorlatnak az Alaptörvény hatálybalépését követő felhasználhatóságával érdemben elsőként a 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat foglalkozott, amely döntés öttagú tanácsban született. Ennek abból a szempontból

van jelentősége, hogy az akkori testület ezt nem tekintette olyan alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, amely az Abtv. 50. § (2) bekezdés f) pontja alapján a teljes ülés döntését kívánta volna meg. Ez a 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat lényegében a korábbi Alkotmány és az Alaptörvény szövegszerű egyezéséből kiindulva erősítette meg a korábbi vonatkozó alkotmánybíróági döntéseket, kiegészítve mindezt annyival, hogy az Alaptörvény az egyén-közösség közötti viszonyt az egyén közösséghez kötöttsége jegyében határozta meg, ám ez – különösen az Alaptörvény O) cikkéből és II. cikkéből következően – annak egyedi értékét nem érintette {ld. Indokolás [49]-[50]}. Mivel azonban ez a döntés még a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat előtt született meg, a korábbi alkotmánybíróági határozatok felhasználhatóságára megállapított szigorú előfeltételek vizsgálatára – értelemszerűen – nem is kerül(hetet)t sor.

- [81] Az ezt követő, 32/2013. (XI. 22.) AB határozat (teljes ülési döntés) már ugyan hivatkozott a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatra, deklarálva, hogy a testület a korábbi alkotmánybíróági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatban rögzített szempontok figyelembe vételével járt el, azonban ebben a döntésében is mindössze az alapul szolgáló alaptörvényi, illetve alkotmányi rendelkezések szövegét vetette össze {ld. Indokolás [81]}, megismételve ugyanazt az Alaptörvény egyén-közösség közötti viszonyára vonatkozó, már a 3110/2013. (VI. 4.) AB határozatban is megjelenő érvelést. {32/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [88]}. A 13/2013. (VI. 17.) AB határozat előfeltételeinek teljes körű, érdemi vizsgálatára azonban már nem került sor.
- [82] A 2/2014. (I. 21.) AB határozat ugyancsak sommásan – részletekbe menő vizsgálat nélkül – állapította meg, hogy „[s]em az Alaptörvénynek, sem az Infotv.-nek nincs olyan szabálya, amely az információs önrendelkezési jog és az információszabadság alapintézményei eddigi értelmezéseinek megváltoztatását eredményezhetnék a jelen ügyben” {2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [16]}, ám ez egyrészt – ahogy látható – csupán arra a konkrét ügyre vonatkozott, másrészt abban a határozatban nem (sem) került lefuttatásra a személyes adatok védelmére nézve a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat szerinti követelményrendszer teljes vizsgálata, holott az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdés alapján az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, az Alaptörvényben foglalt Nemzeti hitvallással, és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni, melyhez egyébként még csak hasonló értelmezési rendelkezések sem voltak fellelhetők a régi Alkotmányról szóló 1949. évi – többszörösen módosított – XX. törvényben.
- [83] 5. Az előző pontban említett 2013-2014. évi döntések meghozatalában résztvevő akkori alkotmánybírók közül egyesek különvéleményben illetve párhuzamos indokolásban jelezték ezzel az átvételi gyakorlattal összefüggő fenntartásaikat.

- [84] *Dr. Pokol Béla*, korábbi alkotmánybíró a 2/2014. (I. 21.) AB határozathoz írt párhuzamos indokolásában úgy vélte, hogy a 15/1991. (IV. 13.) AB határozat korábbi Alkotmányon alapuló gyakorlatának átemelése során az indokolás ténylegesen nem tett eleget a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat által előírt feltételeknek.
- [85] Az Alkotmánybíróságnak ezt az eljárását – azaz az Alaptörvény VI. cikkével összefüggésben a korábbi alkotmánybíróági gyakorlat által kimunkált elvi tételeknek a kizárólag a korábbi Alkotmánnyal való szövegszerű egyezésre alapított fenntartását – *dr. Dienes-Oehm Egon* korábbi alkotmánybíró is jogilag vitathatónak tartotta, {ld. az 5/2014. (II. 14.) AB határozathoz írt különvéleményében, és a 4/2015. (II. 13.) AB határozathoz írt párhuzamos indokolásában megfogalmazottakat, a személyes adatok védelmével együttesen szabályozott, közérdekű adatok nyilvánosságához való jogra nézve.}
- [86] 6. Az alkotmányos alapjogok jelentős része ma már nem országspecifikus, hanem a civilizált emberiség közös emberi jogi örökségeként nemzetközi egyezményekben is testet öltő értékes kincse, illetve a Hazánkat is magába foglaló európai uniós és európai emberi jogi érték- és jogközösségek vívmánya is. A nemzetközi egyezmények, egyezségokmányok és karták azonban nem pont ugyanazzal a szöveggel és elnevezéssel tartalmazzák az egyes alapjogokat, ahogyan egyes országok alkotmányai is eltérő megfogalmazással és névvel említik sokszor ugyanazokat a jogokat, vagy éppen tartalmazznak eltérő alapjogokat.
- [87] A 15/1991. (IV. 13.) AB határozat kapcsán nem lehet eltekinteni attól, hogy az abban említett információs önrendelkezési jogot a Német Szövetségi Köztársaság Alkotmánybírósága (*Bundesverfassungsgericht*) által 1983. december 15-én meghozott, a németországi népszámlálási törvénnyel kapcsolatos ítélete deklarálta, a „személyiség szabad kibontakoztatásának jogából” [*Grundgesetz* 2. cikk (1) bekezdés] levezetve, amelyet az emberi méltósághoz való joggal [*Grundgesetz* 1. cikk (1) bekezdés] összhangban értelmezett.
- [88] Az 1989-től 2012-ig hatályos magyar Alkotmányban azonban a személyiség szabad kibontakoztatásának joga („*das Recht auf freie Entfaltung der Persönlichkeit*”) nem szerepelt, az nem része a hatályos Alaptörvénynek sem, az Alkotmánybíróság azonban a *Bundesverfassungsgericht* terminológiáját átvéve a személyes adatok védelméhez való jogot kiterjesztve átnevezte ezt a jogot „információs önrendelkezési jognak”.
- [89] Az információs önrendelkezési jogot a hatályos magyar jogrendszerben az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény nevesíti, amelyet – a törvény preambuluma szerint a törvényhozó – ugyan az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény VI. cikke alapján alkotott meg, de ez önmagában nem változtat azon, hogy ez a jog nem alaptörvényi, hanem csupán törvényi jogként került kodifikálásra. Az alkotmányos alapjogokat pedig az

alkotmányozó és nem a törvényhozó hatalom nevezi meg és el, márpedig az Alaptörvény VI. cikkében nevesített alapjog elnevezése nem információs önrendelkezési jog, hanem a személyes adatok védelméhez való jog.

- [90] 7. Párhuzamos indokolásomban önmagában nem vitatom azt a több évtizedes, lényegében töretlen alkotmánybíróági joggyakorlaton alapuló hozzáállást, amely a személyes adatok védelméhez való jogot (azaz egy, az állam által elismert és az Alaptörvényben ekként megnevezett alkotmányos alapjogot) egy másik elnevezéssel, részben kiterjesztett tartalommal információs önrendelkezési jognak tekint. Jelen ügy kapcsán egyrészt arra kívántam felhívni figyelmet, hogy a korábbi, általános időbeli hatályukat és érvényességüket az alkotmányozó hatalom döntése folytán elvesztett határozatokban szereplő érvelés és értelmezés automatikus vagy éppen nem alapos, megindokolt vizsgálaton („teszten”) alapuló átvétele az Alaptörvény autoritását csorbíthatja. Ezzel összefüggésben másrészt hangsúlyoztam, hogy az Alkotmánybírósnak a hatályos Alaptörvény rendelkezéseire kellene alapoznia döntéseit, annak indokolását és az egyes alapjogok megnevezését. Ennek során figyelembe kell vennie a magyar alkotmányozó hatalom szándékát. Az alkotmányozó hatalom az Alaptörvénybe több esetben konkrétan szöveg szerűen beleírta a korábbi Alkotmányon alapuló alkotmánybíróági gyakorlat egyes elemeit, fordulatait, erre a legismertebb példa az Alaptörvény általános alapjogkorlátozási tesztről rendelkező I. cikk (3) bekezdése. Az információs önrendelkezési jog esetében ez nem történt meg, hanem megmaradt a személyes adatok védelméhez való jog elnevezés. Az Alkotmánybíró pedig ezt az alkotmányozói szándékot nem hagyhatja figyelmen kívül, azt tiszteletben kell tartania, sőt követnie lenne szükséges.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

- [91] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró